

PASCAL DELWIT spreekt zijn verwachtingen uit ten aanzien van toekomstige Brusselse en Waalse regeringen

Wat groeit er aan de Franstalige olijfbomen?

Wat valt er van de toekomstige olijfbom-coalities in Wallonië en Brussel te verwachten? Zoals overal is de budgettaire speelruimte beperkt. Pascal Delwit beschouwt onderwijs niettemin als grote uitdaging bezuiden de taalgrens, en voorspelt dat de onderhandelingen over een staatshervorming opnieuw naar het federale niveau verhuizen.

PASCAL DELWIT

is professor aan het Centre d'étude de la vie politique de l'Université libre de Bruxelles (ULB)

Na een week onderhandelen hebben Ecolo en cdH niet de MR maar de PS gekozen als meerderheidspartner in de Waalse en Brusselse gewestregering en in de regering van de Franse Gemeenschap. Waar zullen de prioriteiten van de nieuwe olijfbomregeringen liggen? Die vraag kan beantwoord worden vanuit twee invalshoeken. De eerste is realistisch en minimalistisch, en gaat uit van de economische en financiële crisis.

In die context zal het weinigen ontgaan zijn dat de marges, om het eufemistisch te zeggen, uiterst klein zijn. Zo bekeken zullen de eerste doelstellingen van de volgende regeringen erin bestaan de nieuwe spiraal van de openbare schuld van gewesten en gemeenschappen te stoppen en het begrotingstekort geleidelijk terug te dringen zonder een 'sociaal bloedbad' aan te richten, om de woorden van de socialistische

partij in de laatste week van de verkiezingscampagne te gebruiken. Een weinig bemoedigend vooruitzicht... Toch moeten we vaststellen dat de partijen in de campagne en na 7 juni de mond vol hadden van 'voorwaarden' en 'grote ambities', maar eigenlijk weinig gezegd hebben over hun precieze sociaal-economische doelstellingen. Zelfs de MR, die uit de gesprekken geweerd is, heeft zich vóór de keuze van cdH en Ecolo beperkt tot een thematiek van 'echte verandering', en na die keuze tot de 'gemiste kans voor echte verandering'.

Voluntaristisch

Toch is er een tweede, meer voluntaristische kijk op de zaak, die zich niet laat beperken door het economische keurslijf. Verschillende elementen spelen daarin mee. Het eerste kan beschouwd worden als budgettair neutraal, en heeft te maken met de kern van de politieke communicatie van de voorbije dagen: de vestiging van een 'ander'

of een 'nieuw bestuur'. Met die uittrenturen herhaalde retoriek wordt verwezen naar regels over het cumuleren van mandaten, de bevoegdheden en budgetten van de provincies, de gedeeltelijke reorganisatie van de semipublieke sector, een nog nauwere samenwerking tussen de Waalse en Brusselse regio's en de Franse Gemeenschap... Zo bekeken zouden de veranderingen twee op elkaar ingrijpende gevolgen kunnen hebben: een rationalisering van de politiek met een schaalvoordeel tot gevolg, en een meer geïntegreerde aanpak van de economische problemen. Die politieke opening zou kunnen bijdragen tot een actualisering van het Marshallplan, tot een versie 'Web 2.0' in de communicatie en tot een economie van de duurzame ontwikkeling - een dwingende vraag van Ecolo.

Dan is er nog een belangrijke uitdaging: opleiding en vorming. Zoals bekend zijn de verschillen tussen de scholen in Brussel en Wallonië aanzienlijk. Op zich is de financiering

van het basis- en secundair onderwijs niet het probleem, maar veeleer de organisatie en het feit dat rekening moet worden gehouden met het specifieke karakter van Brussel. Maar hier raken we aan een heel gevoelige kwestie, waarin levensbeschouwing nooit ver weg is en waarin er een sterke druk bestaat van de maatschappelijke actoren van de onderwijsgemeenschappen (vakbonden, ouderorganisaties, secretariaat-generaal van het katholiek onderwijs...). Tot slot moet er plaats zijn voor institutionele onderhandelingen en moet de impact worden bekeken van een eventuele overheveling van het federale niveau naar de deelstaten en omgekeerd.

Aangewezen weg

De keuze voor een olijfbomcoalitie in de deelregeringen van Franstalig België zal er ongetwijfeld toe leiden dat de cruciale onderhandelingen weer zullen gevoerd wor-

den op federaal niveau en op het niveau van de partijen. De MR, de grootste Franstalige partij na de federale verkiezingen van 2007, zal niet langer accepteren dat het debat over de staatshervorming gevoerd wordt in een dialoog van gemeenschappen of deelstaten. Dat is ook het standpunt van de hele liberale familie. Het is ook de meest aangewezen weg om te komen tot een staatshervorming waarin de twee grote taalgemeenschappen gedeeltelijk voldoende elementen vinden. Verschillende elementen pleiten, tenminste rationeel, voor 'een landing' in deze materie. De drie 'grote' Vlaamse partijen hebben er alle belang bij dat bij de komende federale verkiezingen de communautaire en institutionele thema's niet bovenaan op de agenda staan. En aan Franstalige kant staat ruziën over taalkwesties niet garant voor electorale winst. En last but not least zou de publieke opinie, na twee chaotische jaren en door de crisis, niet begrijpen dat de totale impasse blijft duren.